

ဝေပွဲလမ်းစာစဉ်

ဥရုဝေလ

ဗုဒ္ဓဝေယာသို

ဒေါက်တာစိုးလွင်(မန္တလေး)

“ ဝိသုဒ္ဓိမင် ”

ဝေပွဲလမ်းစီပသေမှကသင်တာနို

“နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ”
ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ မိဘ၊ ဆရာတို့အား
ဤဓမ္မစာစုဖြင့် ရိုသေစွာ ကန်တော့ပါ၏။

ဥရုလေမှ မန္တလေးသို့

ဒေါက်တာ စိုးလွင် (မန္တလေး)

‘ဝိသုဒ္ဓိမဂ်’

ဓမ္မလမ်းဝိပဿနာသင်တန်းအတွက် ထုတ်ဝေသည်။

‘တကောင်းကျောင်းတိုက်’

(၆၂-လမ်း၊ ၂၂-၂၃လမ်းကြား၊ မန္တလေး)

ဥရုလေမှ မုဒ္ဒ ဂယာ ဆို့

မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တရားတွေအားလုံးက
 ဒုက္ခခပ်သိမ်းချုပ်ငြိမ်းဖို့ပါပဲ။ ဒုက္ခခပ်သိမ်းချုပ်ငြိမ်း
 တာကိုပဲ နိဗ္ဗာန်လို့ အမည်ပေးလိုက်တာပါ။
 ဆင်းရဲဒုက္ခမှန်သမျှကို ဘယ်သတ္တဝါမှ အလိုမရှိ
 ပါဘူး။ အမှန်တော့ ဆင်းရဲတယ်ဆိုတာ ‘ဝေဒနာ’
 ပါပဲ။ ဆင်းရဲကို ‘ဝေဒနာ’လို့ ဉာဏ်ထဲမှာ မပေါ်လွင်
 ကြဘူး။ ဒီဝေဒနာက အာရုံဆိုးနဲ့တွေ့ရင် ဆင်းရဲ
 ပြလိုက်၊ အာရုံကောင်းနဲ့တွေ့ရင် ချမ်းသာပြလိုက်နဲ့
 ဒီဝေဒနာရဲ့ လှည့်စားမှုကို မမြင်နိုင်ကြဘူး။

‘ဝေဒနာ’က သူ့သဘောသူ့ဆောင်ဖြစ်တဲ့ အနတ္တတရားလို့ ဉာဏ်ထဲမှာ ပေါ်လွင်ဖို့ခက်တယ်။ လက်ခုပ်တီးလို့ အသံထွက်တာကို အနတ္တလို့ မြင်နိုင်ဖို့က မလွယ်ဘူး။ အလင်းကွယ်ရင် ‘အမှောင်’က သူ့သဘောသူ့ဆောင် အစားထိုးပြီးသားဆိုတဲ့ အနတ္တသဘောက ထင်ရှားပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ ဉာဏ်ကို ဖုံးထားတဲ့ အဖုံးတစ်ခုရို နေတယ်။ အဲဒါကို နာမည်ပေးလိုက်တာ ပါဠိလိုက “အဝိဇ္ဇာ”တဲ့။ ဒါပေမဲ့ အဝိဇ္ဇာသဘောက ဉာဏ်မှာမထင်ရှားဘူး။ မြတ်စွာဘုရားက ဗောဓိပင်နဲ့ရွှေပလ္လင်မှာ အဝိဇ္ဇာကို အကြွင်းမရှိ အပြီးဖယ်ရှားနိုင်ခဲ့တယ်။

အလင်းကွယ်ရင် အမှောင်အစားထိုးတာက သူ့သဘောသူ့ဆောင်ပြီး ဖြစ်သွားတာပါ။ ဘယ်သူ ကမှ ဖန်ဆင်းတာမဟုတ်ပါဘူး။ အနတ္တသဘာဝပါပဲ။ ဒီလိုသိသွားတာကိုက အဝိဇ္ဇာပယ်နိုင်တာပါ။

အဝိဇ္ဇာပယ်နိုင်အောင် မြတ်စွာဘုရားက ဆုံးမ
 သွန်သင်ခဲ့တာပါ။ အလင်းကွယ်လို့ အမှောင် အစား
 ထိုးတယ်ဆိုတဲ့ အနတ္တရဲ့ သဘာဝကို သာမန်
 အားဖြင့် ထူးဆန်းတယ်လို့ မထင်ကြပါဘူး။ အတ္တနဲ့
 အနတ္တက သိပ်သိမ်မွေ့လွန်းပါတယ်။ အမှန်က
 မြတ်စွာဘုရားက သဘာဝကို ရှာဖွေတွေ့ရှိသွား
 တာပါပဲ။ ဒုက္ခခပ်သိမ်းချုပ်ငြိမ်းရာဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်
 ဆိုတာ သဘာဝမှာရှိပြီးသားပါ။ အလင်းကွယ်ရင်
 အမှောင်အစားထိုးသွားသလို အပူချုပ်ရင်လည်း
 အအေးက အစားထိုးသွားတာပဲ။ ရုပ်နာမ်ချုပ်ရင်
 လည်း နိဗ္ဗာန်အစားထိုးတာ သဘာဝပါပဲ။

ဘုရားကဘယ်နေရာမှာ ပွင့်လဲဆိုရင်
 နေရာ-ဒေသနဲ့ပြောရင် ဘုရားပွင့်ရာ အိန္ဒိယနိုင်ငံ
 ဘီဟာပြည်နယ် ဗုဒ္ဓဂယာမှာပါ။ “ဘုရား”ဆိုတာ
 အမှန်တော့ အမည်သတ်မှတ်ထားတာပါ။ ဘုရား

ပွင့်တယ်ဆိုတာ သစ္စာလေးပါးကို ဆရာမကူပဲ မိမိ
ကိုယ်တိုင် ထိုးထွင်း သိမြင်သလို သူတပါးကိုလည်း
သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း သိမြင်အောင် ဟောကြား
နိုင်ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက အရဟတ္တမဂ်နဲ့
သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုရပြီး အဝိဇ္ဇာနဲ့တဏှာ အကုန်
ချုပ်ငြိမ်းသွားလို့ ဘုရားလို့ ခေါ်တာပါ။

ရေကိုကြည့်ရင် မျက်စိနဲ့မြင်ရတာက
ကြည်နေတဲ့အရောင်ပါ။ ဒါပေမဲ့ မြင်လိုက်တာနဲ့
'ရေ'ဖြစ်သွားပြီ။ ရေဆိုတာ အမည်သတ်မှတ်ချက်ပဲ၊
'ဘုရား'ဆိုတာလည်း အမည်သတ်မှတ်ထားတာပဲ။
သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြီးရလို့ ဘုရားလို့ ခေါ်တာပါ။
ဒါပေမဲ့ မြင်လိုက်တာနဲ့ရေဖြစ်နေသလို မြင်လိုက်
တာနဲ့'ဘုရား'ဖြစ်နေတယ်။ ဒါက“အဝိဇ္ဇာ”ရှိလို့ပါ။
အဝိဇ္ဇာက သိပ်သိမ်မွေ့ပါတယ်။ ရေကိုကြည့်ရင်
မျက်စိနဲ့မြင်ရတာက ကြည်နေတဲ့အရောင်ပဲမြင်ရ

ပေမဲ့ မြင်တာနဲ့ **“သတိ”** မရှိတော့ **‘ရေ’** လို့ သိသွား
တာက **“အဝိဇ္ဇာ”** အဖုံးကလက် ဦးသွားပြီး အရှိကို
အရှိအတိုင်း မသိတဲ့ **“မောဟ”** ဖြစ်သွားတာပါ။

ရေကို ကြည့်ရင် ကြည်နေတဲ့ အရောင်ကို
မြင်တာက ရှေ့စိတ်၊ ရေလို့ သိတာက နောက်စိတ်ပါ။
အင်္ဂလိပ်က ခေါ်တော့ ‘ဝါတား’၊ ကုလားက ခေါ်တော့
‘ပန်နီ’ ပေါ့။ တကယ့် အရှိတရားကတော့ ကြည်နေ
တဲ့ အရောင်ပဲ ရှိတာ၊ ကြည်နေတဲ့ အဆင်းက **“ရုပ်”**၊
သိတာက **“နာမ်”**၊ တကယ်တမ်း **“ရုပ်နာမ်”** ပဲ ပေါ်
တာပါ။ လောကမှာက ရုပ်နာမ်ပဲ ရှိတာ၊ အဲဒါကို
နောက်စိတ်မှာ **“သတိ”** ရှိရင် အရှိကို အရှိအတိုင်း
သိတဲ့ **“ယထာဘူတဉာဏ်”** လို့ ဆိုပါတယ်။ အရှိကို
အရှိတိုင်း ထိုးထွင်းသိတဲ့ **‘ဉာဏ်’** ဖြစ်ရင် **‘ကိလေသာ
ငြိမ်း’** ပါတယ်။ ကိလေသာငြိမ်းတာ နိဗ္ဗာန်ဆိုတော့
တဒင်္ဂ ကိလေသာငြိမ်းရင်လည်း **‘တဒင်္ဂ နိဗ္ဗာန်’** ပါပဲ။

ကျွန်တော်တို့ ဗုဒ္ဓဂယာသွားတယ်ဆိုတာ ဘုရားပွင့်တဲ့နေရာပါ။ ဘုရားပွင့်တယ်ဆိုတာ အဝိဇ္ဇာတွေ အကုန်ပယ်လိုက်တာပါ။ **‘အဝိဇ္ဇာရတွေဝ အသေသဝိရာဂ နိရောဓာ၊ သင်္ခါရနိရောဓော’**ဆိုတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှာ-အဝိဇ္ဇာချုပ်လို့ ကံချုပ်တာ၊ ကံချုပ်တော့ နောက်ဘဝ နောက်ခန္ဓာဆိုတဲ့ ဒုက္ခခပ်သိမ်းလည်း အကုန်ငြိမ်းပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ဗုဒ္ဓဂယာမှာရှိတဲ့ ဗောဓိပင်နဲ့ ရွှေပလ္လင်မှာ အဝိဇ္ဇာမှန်သမျှ အကြွင်းအကျန်မရှိ အကုန်ပယ်သတ်ခဲ့တယ်။ မြတ်စွာဘုရားအဝိဇ္ဇာ အကုန်ပယ်သတ်တဲ့နေရာမှာ ကျွန်တော်တို့က **‘အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာသင်္ခါရာ’**တွေလုပ်နေကြတယ်။ ဘုရားကို ကန်တော့ပြီး ဆုတွေတောင်းနေကြတယ်။ မြင်လိုက်တာနဲ့ဘုရားလို့သိနေတာကိုက အဝိဇ္ဇာပဲ။ ဘုရားကန်တော့တယ်ဆိုတာ ကောင်းတဲ့

စေတနာဖြစ်တော့ ကုသိုလ်တော့ရတာပေါ့။

မြင်တာနဲ့ဘုရားလို့ယူလိုက်တာကိုက မြင်
တာနဲ့ရေလို့သိလိုက်သလိုပါပဲ။ အဝိဇ္ဇာပါသွား
တယ်။ ဒါပေမဲ့ **“ကံကုသိုလ်”**တော့ဖြစ်တယ်။ **“ဉာဏ်
ကုသိုလ်”**မဖြစ်ဘူး။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရာတွေပဲ
ဖြစ်နေတာ။ ဘုရားပွင့်တဲ့ ဗုဒ္ဓဂယာရောက်နေပြီး
အဝိဇ္ဇာပယ်ရမဲ့နေရာမှာ အဝိဇ္ဇာပယ်ရမဲ့အလုပ်
ကိုမလုပ်နိုင်ဘဲ ‘အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ’တွေပဲ ထပ်
လုပ်နေတော့ အလွန်အရုပ်ဆိုးပါတယ်။ အဝိဇ္ဇာ
ပယ်ဖို့ဟောခဲ့တဲ့ ဘုရားရှေ့မှာပဲ အဝိဇ္ဇာတွေ
ထပ်လုပ်နေတာ ဉာဏ်ထဲမှာ မပေါ်လွင်နိုင်ပါဘူး။

ဆရာကလည်း ရှေ့စိတ်-နောက်စိတ်တွေ
အများကြီး သင်ခဲ့ပြီးပြီ။ **‘ဒေါ့’**လို့ကြားတာ ရှေ့စိတ်၊
‘ခွေး’လို့သိတာ နောက်စိတ်၊ **‘တစ်’**လို့ကြားတာ
ရှေ့စိတ်၊ **‘တစ်ခု’**လို့သိတာ နောက်စိတ်။ “ကြည်နေတဲ့

အရောင်မြင်တာ ရှေ့စိတ်၊ ရေလို့သိတာ နောက်စိတ်။”
 “မှောင်တာမြင်တာ ရှေ့စိတ်၊ ညလို့သိတာ နောက်
 စိတ်။” “လင်းတာမြင်တာ ရှေ့စိတ်၊ နေ့လို့သိတာ
 နောက်စိတ်” လို့ ရှေ့စိတ် - နောက်စိတ်တွေကို
 အမျိုးမျိုးသင်ခဲ့ပေမဲ့ အဝိဇ္ဇာပယ်တဲ့နေရာမှာပဲ
 အဝိဇ္ဇာကို မမြင်နိုင်ဘူး။ မြင်လိုက်တာနဲ့ဘုရား
 လို့သိသွားပြီး ဦးချကန်တော့တာပဲ။ မြင်လိုက်တာ
 နဲ့ ရေလို့သိသွားသလိုပါပဲ။ ကြည်နေတဲ့အရောင်
 လေးလို့ ‘သတိ’ကို မပြုမိနိုင်တော့ဘူး။ အဝိဇ္ဇာကို
 ပယ်ဖို့ နေနေသာသာ အဝိဇ္ဇာအဖုံးကိုတောင် မမြင်
 နိုင်ဘူးဖြစ်နေတယ်။ ဝိပဿနာတရားအားထုတ်
 တယ်ဆိုတာ ‘အဝိဇ္ဇာ’ပယ်ဖို့ပါ။ လယ်တီဆရာတော်
 ဘုရားကြီးက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒီပနီမှာ မြတ်စွာဘုရား
 သာသနာနဲ့ကြုံရတာ အဝိဇ္ဇာပယ်ဖို့ပဲလို့ ဆိုပါတယ်။
 နောက်တစ်ခုက မြတ်စွာဘုရားကိုရည်စူးပြီး

ရွှေချတဲ့နေရာမှာ မြင်လိုက်တာနဲ့ **‘ရွှေ’**လို့သိနေတာ **‘အဝိဇ္ဇာ’**ပဲ။ မျက်စိနဲ့မြင်တာက အရောင်ပဲမြင်ရတာ။ **‘သတိ’**မရှိတော့ နောက်စိတ်မနောမှာ**‘ရွှေ’**ဖြစ်နေပြီ။ မြင်ရတဲ့အရောင်က ရှေ့စိတ်။ ရွှေလို့သိတာက နောက်စိတ်။ ရွှေလို့သိတဲ့အပြင် ရွှေပေါ်မှာ တန်ဖိုးရှိနေတယ်။ အနှစ်သာရဖြစ်နေတယ်။ လောကအနေနဲ့ကောင်းပါတယ်။ ကံကုသိုလ်ရပေမဲ့ မြင်ရင် မြင်တဲ့အတိုင်း အရောင်လို့သိတဲ့ **‘သတိ’**မရှိတော့ **‘အဝိဇ္ဇာ’**အဖုံးက လက်ဦးသွားပြီး **‘အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ’**ဖြစ်နေပြန်ရော။ သံသရာလည်မဲ့ အဝိဇ္ဇာနယ်ကကို လွတ်အောင် မရုန်းနိုင်ဘူး ဖြစ်နေတယ်။

ဒါဆိုရင် မြတ်စွာဘုရားကို ရွှေမချရဘူးလားလို့မေးနိုင်ပါတယ်။ အမှန်က အဝိဇ္ဇာလွတ် အောင် မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားသွန်သင် ဆုံးမ ခဲ့တာပါ။ ဒါကို ကျေးဇူးတင်လို့ ဘုရားကို ရွှေသင်္ကန်း

ကပ်ပြီး ပူဇော်ရမှာပါ။ ရွှေချတဲ့အပေါ်မှာ **‘အဝိဇ္ဇာ လွတ်တဲ့ ဉာဏ်’**ပါရမယ်။ အဝိဇ္ဇာနဲ့ဘုရားကို ရွှေချပြီး ဆုတောင်းကန်တော့နေရင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် လည်နေတာပါပဲ။ မြတ်စွာဘုရားက သတ္တဝါတွေ ကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မလည်အောင် သံသရာဆင်းရဲက လွတ်အောင် ဟောကြားခဲ့တာပါ။ အဝိဇ္ဇာကို သတိ နဲ့မပယ်နိုင်လို့ ကုသိုလ်တွေလုပ်လည်း အဝိဇ္ဇာပါ နေတော့ ကံကုသိုလ်နဲ့ သံသရာလည်လို့ မဆုံးဖြစ် နေရတယ်။ အဝိဇ္ဇာက ရုန်းနိုင်တဲ့ ဉာဏ်လိုနေတယ်။

တချို့က တို့ဘဝအရတော်လေစွ၊ ဘုရားပွင့် တဲ့နေရာရောက်ရတယ်လို့ လောကသဘောအရ တွေးထင်ကောင်း တွေးနိုင်ပါတယ်။ ဘုရားပွင့်တာ လောကအလို ပြောရရင် အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓဂယာမှာ မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခုနှစ် ကဆုန်လပြည့်နေ့မှာ ဗောဓိပင်နဲ့ရွှေပလ္လင်မှာ ဘုရားပွင့်ပါတယ်။ ဓမ္မ

အနေနဲ့ ရှေ့စိတ်မှာ ဖြစ်ပေါ်သွားတဲ့ ရုပ်နာမ်
တွေကို နောက်စိတ်မှာ သတိနဲ့ဆင်ခြင်သုံးသပ်ရင်း
အရဟတ္တမဂ်နဲ့သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကြီးရသွားတာပါ။

မြတ်စွာဘုရားက ဥရုဝေလတောတန်းမှာ
(၆)နှစ်တာ ဒုက္ကရစရိယအကျင့်တွေကျင့်ပြီး တရား
အားထုတ်ခဲ့တယ်။ လောကအလိုအရ အချိန်နေရာ
တွေနဲ့ ပြောရပေမဲ့ တကယ်တမ်း အားထုတ်တာက
ရှေ့စိတ်ပြီး နောက်စိတ်မှာသတိဦးဆောင်ပြီး
ဝီရိယနဲ့အားထုတ်တာပါ။ **‘လောကနဲ့ဓမ္မ’**ကို ဆက်
စပ်သိရမှာပါ။ ဒါပေမဲ့ ဉာဏ်ထဲမှာ မထင်ရှားဘူး
ဖြစ်နေတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုရင် အဝိဇ္ဇာဖုံးနေလို့ပါ။

အဝိဇ္ဇာသဘောက သိပ်ဆန်းကြယ်တယ်။
‘အဝိဇ္ဇာ’လို့ကြားရင် **‘အဝိဇ္ဇာ’**လို့သိသွားတာကိုက
‘အဝိဇ္ဇာ’ဖြစ်နေတာပါ။ တရားက သိမ်မွေ့လွန်းတယ်။
အဝိဇ္ဇာလို့ကြားရင် အဝိဇ္ဇာလို့ပဲသိတယ်။ စာပေ

အလိုအရ ဗဟုသုတရှိရင် သစ္စာ(၄)ပါးကို မသိ
 တာလို့ ဆိုကြတယ်။ အဲဒါက သင်ထားလို့သိတဲ့
‘သညာသိ’ပါ။ အမှန်က ‘အဝိဇ္ဇာ’လို့ ကြားရင်
 ကြားတဲ့အသံက ‘ရုပ်’၊ သိတာက ‘နာမ်’လို့ နားမှာ
‘ရုပ်နာမ်’ပေါ်တယ်လို့ **‘သတိ’**မပြုမိတာ **‘အဝိဇ္ဇာ’**ပဲ။
 ကြားစိတ်ဖြစ်ပြီး နောက်စိတ်မနောမှာ **‘သတိ’**မရှိရင်
‘အဝိဇ္ဇာဖုံး’တော့တာပဲ။ ရေကိုကြည့်ရင် ရေမြင်
 တာမဟုတ်ဘူး၊ ကြည့်နေတဲ့အရောင်ပဲမြင်တာလို့
‘သတိ’မပြုမိတော့ဘူး။ အမှန်က ကြည့်နေတဲ့
 အရောင်က ‘ရုပ်’၊ သိတာက ‘နာမ်’ပါ။ ရေမြင်တာမှ
 မဟုတ်ပဲ **‘မြင်တဲ့ရုပ်နာမ်’**ပဲ ပေါ်သွားတာပါ။

ဒါဆိုရင် အဝိဇ္ဇာလို့ ကြားရင် **‘ကြားတဲ့
 ရုပ်နာမ်’**ပေါ်သွားပါလားလို့ နောက်စိတ်က **‘သတိ’**
 မပြုနိုင်ရင် **‘အဝိဇ္ဇာ’**ဖြစ်သွားတာပဲ။ ရုပ်နာမ်ဆိုတဲ့
 ဒုက္ခသစ္စာကို မသိတာ အဝိဇ္ဇာလို့ စာလိုသင်ထား

ပေမဲ့ အဝိဇ္ဇာလို့ပြောရင် နားမှာ ကြားတဲ့နာမ်ရုပ် ပေါ်တာလို့ သတိမပြုနိုင်ရင် အဝိဇ္ဇာဖြစ်တယ်လို့ **‘ခန္ဓာဉာဏ်’**ရောက် မသိနိုင်သေးဘူး။

ရုပ် နာမ် ဆိုတဲ့ ဒုက္ခ သစ္စာကို မသိတာ အဝိဇ္ဇာလို့ စာအရသိတာ ကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မြတ်စွာဘုရားအလိုအတိုင်းတော့ မဖြစ်သေးဘူး။ အဝိဇ္ဇာလို့ ကြားရင် နားမှာ ကြားတဲ့ရုပ်နာမ်ပေါ် သွားတဲ့ခန္ဓာကို နောက်စိတ်က သတိမပြုနိုင်တာ အဝိဇ္ဇာပဲလို့ ကိုယ်တိုင် ထိုးထွင်း သိမြင်နိုင်ရပါမယ်။

ဒါလေးကိုလည်း ဗုဒ္ဓဂယာမှာ နောက်ဆုံး နေ့မှာ ပြောခဲ့တယ်။ လောကသဘာဝအရ ဘာနဲ့ တူလဲဆိုရင် အမှောင်ရှိမှ လူဆိုးက မှောင်ရိပ်ခိုလို့ ရတာ။ အမှောင်မရှိရင် လူဆိုးက မှောင်ရိပ်ခိုလို့ မရဘူး။ ဒီတော့ အမှောင်က အဝိဇ္ဇာနဲ့တူတယ်။ ဒီအမှောင်ရှိမှ လူဆိုးက ဝင်ခိုလို့ရတာ။ လူဆိုးဝင်ခို

တာကတော့ တဏှာနဲ့တူတယ်။ အမှောင်မရှိရင်
 လူဆိုးဝင်ခိုလို့မရဘူး။ အမှောင်ဆိုတဲ့ အဝိဇ္ဇာရှိမှ
 လူဆိုးဆိုတဲ့တဏှာက ဝင်ခိုလို့ရတာ။ ကျွန်တော်
 တို့ကို နှိပ်စက်တာက လူဆိုးကနှိပ်စက်မှာပါ။
 အမှောင်ကမနှိပ်စက်ဘူး။ ဒီလို ဉာဏ်ထဲမှာ ပေါ်နေ
 ရမယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ဒီတဏှာလက်
 သမားကိုပယ်ဖို့ အဓိကထားဟောကြားခဲ့တာပါ။

တဏှာချုပ်ရာကို နိဗ္ဗာန်လို့ ဓမ္မစကြာမှာ
 ဘုရားရှင်ဟောတော်မူပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကို
 နှိပ်စက်တာ တဏှာလက်သမားပါ။ တဏှာကြောင့်
 ကံဖြစ်ပြီးတော့ ကံကြောင့် နောက်ဘဝ နောက်ခန္ဓာ
 တွေရတာ၊ ဒီလိုနဲ့ အို၊ နာ၊ သေတွေ၊ သောက
 ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ဥပယာသဆိုတဲ့ စိုးရိမ်မှု၊
 ငိုကြွေးမှုတွေ အကုန်ဖြစ်ရတာပါ။ ဆင်းရဲအလုံးစုံ
 ဖြစ်ရတာ။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ကို နှိပ်စက်တာ

တဏှာလက်သမားဆိုပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက
 ဟောကြားခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီတဏှာ လက်သမား
 ဆိုတဲ့ လူဆိုးခိုခွင့်ရဖို့က အမှောင်ရှိမှပါ။ အမှောင်
 မရှိတာနဲ့ လူဆိုးဝင်ခိုလို့ မရတော့ဘူး။ ဒါကြောင့်
 ကျွန်တော်တို့ ဘာပယ်ရမလဲဆိုတော့ အမှောင်ပဲ
 ပယ်ရမှာပါ။ ဒီ‘**အဝိဇ္ဇာအမှောင်ကိုပဲ သတိ**’နဲ့
 ပယ်ရတာ။ အဝိဇ္ဇာပယ်လိုက်တာနဲ့ ဒီတဏှာ
 လက်သမား ဝင်ခိုလို့မရတော့ဘူး။ လူဆိုးဝင်ခိုလို့
 မရတာနဲ့ အနှိပ်စက်ခံရမှုက လွတ်ပြီ။ တဏှာ
 လွတ်တာနဲ့ ကံလည်းချုပ်ပြီ။ ကံချုပ်တာနဲ့ နောက်
 ဘဝ နောက်ခန္ဓာဆိုတဲ့ ဒုက္ခခပ်သိမ်းလည်းချုပ်ပါပြီ။
 ဒါပေမဲ့ ဒီအဝိဇ္ဇာဆိုတဲ့ အမှောင်ဓာတ်နဲ့ တဏှာ
 ဆိုတဲ့ လူဆိုးကို ဉာဏ်ထဲမှာ ပေါ်လွင်မနေဘူး။

ဒီတော့ မြင်၊ ကြား၊ နံ၊ စား၊ ထိ၊ တွေးဆိုတဲ့
 ရှေ့စိတ်မှာ ပေါ်သွားတဲ့ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး၊ ခန္ဓာငါးပါးကို

မသိနိုင်အောင် ဖုံးထားတာက အဝိဇ္ဇာ အမှောင်
 ဓာတ်ပဲ။ ဒီတော့ တဏှာလက်သမားက ပုဂ္ဂိုလ်
 သတ္တဝါပုံမှားရိုက်ပြီး အမှောင်ရိပ်မှာဝင်ခိုပါ
 လေရော။ ကျွန်တော်တို့က ဒီတဏှာလက်သမား
 ကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအယူနဲ့ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊
 မနောကံတွေမြောက်ပြီးတော့ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်
 ကံတွေနဲ့ နောက်ဘဝ နောက်ခန္ဓာဆိုတဲ့ အို၊ နာ၊
 သေစတဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခတွေက မလွတ်နိုင်တော့ဘူး။
 မဆုံးနိုင်တဲ့ သံသရာဆင်းရဲထဲက မရုန်းနိုင်တော့ဘူး။

ကျွန်တော်တို့ ဉာဏ်ထဲမှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို
 မြင်တာက ရှေ့စိတ်၊ စွဲလမ်းတာက နောက်စိတ်
 လို့ ဒီလို ပေါ်လွင်ထင်ရှားမနေဘူး။ အဝိဇ္ဇာအမှောင်
 ကြောင့် လောကမှာ ‘ပုထုဇနော ဥမ္မတ္တကော’လို့
 ပြောနေကြတာ။ ပုထုဇဉ်တွေဟာ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊
 ဥပါဒါန်နဲ့ ရူးနေတယ်ဆိုတော့ ကြားလို့တော့ မကောင်း

ဘူးပေါ့။ ပုထုဇဉ်ဆိုတော့ မဟုတ်တာကို အဟုတ်
ထင်ပြီး ကိုယ့်အလို ဥပါဒါန်နဲ့ရှူးသွပ်နေကြတယ်။
စွဲလမ်းနေကြတယ်။ အဲဒီထဲ အစွဲပိုအောင် ပိုစွဲ
စရာတွေကို လူတွေက ထပ်လုပ်နေကြသေးတယ်။

ငါးပါးသီလထဲမှာ ရှောင်ရမဲ့ အရက်ကစွဲ
တာပေါ့။ မူးယစ်ဆေးတွေလည်း စွဲတာပဲ။ ဒီတော့
သာမန်ကမှ စွဲနေပါတယ်ဆိုမှ ဒါတွေထပ်လုပ်တော့
ဘယ်လိုလုပ် အစွဲလွတ်မလဲ။ ပိုတောင်စွဲသွားတာ
ပေါ့။ သံသရာအဆက်ဆက်လည်း ပါသွားတယ်။
ကြောက်ဖို့ကောင်းတယ်။ သာသနာနဲ့တွေ့တုန်းမှာ
ဒီလိုအစွဲတွေကနေ မရုန်းနိုင်ဘူးဆိုရင် အခွင့်
အရေးကောင်းတွေကို လက်လွတ် ဆုံးရှုံးရမယ်။

ဒီတော့ အမှောင်ရိပ်နဲ့လူဆိုးလို အဝိဇ္ဇာနဲ့
တဏှာကို ဉာဏ်ထဲမှာ ပေါ်လွင်ဖို့ ကောင်းတယ်။
ဒီတော့ ဆရာသင်သမျှတွေဟာ အဝိဇ္ဇာပယ်ဖို့ပဲ

သင်ခွဲတာပါ။ ရှေ့စိတ်ပြီး နောက်စိတ်မှာ သတိ ရှိဖို့ဆိုတာ မြတ်စွာဘုရားက မဟာသတိပဋ္ဌာန သုတ်နဲ့ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၊ ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၊ စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၊ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ဆိုပြီး စာပေအနေနဲ့ ဟောကြားထားပေမဲ့လည်း ကျွန်တော်တို့ ဉာဏ်ထဲမှာ ပေါ်လွင်မနေဘူး။ ကျွန်တော်တို့ ဉာဏ်ထဲမှာ ရှေ့စိတ်ပြီး နောက်စိတ်မှာ သတိလိုက်တတ်ဖို့ နေနေသာသာ **‘ရှေ့စိတ်-နောက်စိတ်’**ကို တောင်မှ မပေါ်လွင်ဘူး။ ဒါကြောင့် ဆရာက ‘ဒေါ့’ နဲ့ ‘ခွေး’က စသင်ရတာ။ ‘ဒေါ့’လို့ကြားတာ ရှေ့စိတ်၊ ‘ခွေး’လို့ သိတာ နောက်စိတ်ဆိုပြီး ရှေ့စိတ်နဲ့နောက်စိတ်ကို ပိုင်းခြားသိဖို့က အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား (၄၅)ဝါပတ်လုံး သစ္စာလေးပါး ကို သိဖို့ဟောကြားခဲ့ တာက သတိပဋ္ဌာန်ဆို တဲ့

တစ်ကြောင်းတည်းသောလမ်းပါပဲ။ လက်တွေ့
 မှာတော့ ရှေ့စိတ်ပြီး နောက်စိတ်မှာ သတိရှိဖို့ပါ။
 ဒီရှေ့စိတ်နဲ့နောက်စိတ်ကို ပိုင်းခြား မသိလို့ရှိရင်
 မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားခဲ့တဲ့ တရားတွေကို
 သဘောပေါက်ဖို့ မလွယ်ပါဘူး။ ဒီတော့ ‘ဒေါ့’လို့
 ကြားတာ ရှေ့စိတ်၊ ‘ခွေး’လို့သိတာ နောက်စိတ်၊
 ‘တစ်’လို့ကြားတာ ရှေ့စိတ်၊ ‘တစ်ခု’လို့သိတာ
 နောက်စိတ်ဆိုတာကို သင်ပေးရတယ်။ မသင်ရင်
 သိဖို့မလွယ်ဘူး။ မိမိကိုယ်တိုင် ပါရမီသိပ်ကောင်း
 ရင်တော့ သိနိုင်တာပေါ့။

ဒီတော့ ရှေ့စိတ်-နောက်စိတ်တွေကိုသိမှ
 နောက်စိတ်မှာ သတိမရှိရင် အဝိဇ္ဇာသဘောက
 ဉာဏ်မှာ ပေါ်လွင်လာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်
 တို့က ဘုရားကန်တော့တယ်ဆိုရင် မြင်လိုက်တာနဲ့
 ဘုရားလို့ယူလိုက်တာကိုက အဝိဇ္ဇာရှိမှန်းမသိဘူး။

သိပ်သိမ်မွေ့လွန်းတယ်။ ကိုယ့်မှာ ဒီလောက်သိ
 ခွင့်ရဖို့ဆိုတာ မလွယ်ပါဘူး။ ကိုယ့်ဘဝကိုပြန်
 စဉ်းစားကြည့်ရင် ဘုရားတွေ့ရင်လည်း ဘုရား
 ဆိုပြီး ဦးချကန်တော့လိုက်တာပဲ။ အဝိဇ္ဇာပါသွား
 မှန်းလည်း မသိဘူး။ ရေမြင်သလိုဖြစ်နေတယ်။
 မြင်လိုက်တာနဲ့ ကြည်နေတဲ့အရောင်ကို **‘သတိ’**
 မပြုမိတော့ဘူး၊ တစ်ခါတည်း ရေလို့သိသွားတာပဲ၊
 အခုလည်း မြင်လိုက်တာနဲ့ ဘုရားဖြစ်နေပြီ၊
 အဝိဇ္ဇာပါသွားမှန်းမသိတော့ **‘ကံကုသိုလ်’**တော့
 ဖြစ်တယ်၊ **‘ဉာဏ်ကုသိုလ်’**တော့မဖြစ်ဘူး။

‘အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာသင်္ခါရာ’ဆိုတာ ပဋိစ္စ
 သမုပ္ပါဒ်သင်ရင် ထိပ်ဆုံးကပါတာပဲ၊ မသိမှု **‘အဝိဇ္ဇာ’**
 အကြောင်းခံကြောင့် **‘ကုသိုလ်-အကုသိုလ်ကံ’**တွေ
 ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် အဝိဇ္ဇာပယ်ဖို့က **‘ရှေ့စိတ်ပြီး
 နောက်စိတ်မှာ သတိရှိဖို့သာ လိုရင်း’**ပါပဲ။

ဆရာ အမြဲတမ်းပြောတယ်။ ဘုရားဆိုတာ ဉာဏ်ပဲ။ မြတ်စွာဘုရားမွေးဖွားတာ နီပေါနိုင်ငံ လူမို့နီမှာပါ။ ဖွားမြင်ပြီးဘုရားမဖြစ်သေးပါဘူး။ မြတ်စွာဘုရားက ကပ္ပိလဝတ်မှာ ကြီးပြင်းတယ်။ ၁၆-နှစ်အရွယ်မှာ ယသော်ဓရာနဲ့ အိမ်ထောင်ပြု တယ်။ ဘုရားမဖြစ်သေးဘူး။ သက်တော် ၂၉-နှစ်မှာ သားတော် ရာဟုလာမွေးတယ်။ ဘုရားမဖြစ်သေး ဘူး။ တောထွက်တယ်။ ၆-နှစ်တာ ဥရုဝေလတော မှာ ဒုက္ကရစရိယကျင့်တယ်။ ဘုရားမဖြစ်သေးဘူး။ ဥရုဝေလတောကနေ နေရဉ္စရာမြစ်ကို ဖြတ်တယ်။ ဗုဒ္ဓဂယာမှာ ဗောဓိညောင်ပင်အောက် အရှေ့ဘက် ကိုမျက်နှာမူပြီးတော့ ဘုရားမဖြစ်မချင်း မထ တော့ဘူးဆိုပြီးတော့ ပါရမီပြည့်တဲ့ ဘဝမှာတောင် ဘုရားဖြစ်ဖို့အတွက် အဓိပတိထားရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့က ရှေ့စိတ်ပြီး နောက်စိတ်မှာ

သတိကပ်လိုက်ဖို့ကို အဓိပတိမထားနိုင်ဘူး။ **‘ငါ ဘုရားမဖြစ်သမျှ မထတော့ဘူး’**ဆိုတဲ့ ဒီလိုစိတ် မျိုးလိုတယ်။ ကျွန်တော်တို့က အဲဒီလိုစိတ်မျိုးမရှိဘူး။ ဘုရားဖြစ်မဲ့ ပါရမီပြည့်နေတာတောင်မှ ဆန္ဒာ ဝိပတိဆိုတဲ့ အဓိပတိပစ္စယောက အရေးကြီးတယ်။

ငါမဖြစ် ဖြစ်အောင်လုပ်မယ်ဆိုတဲ့ ဆန္ဒာ ဝိပတိစိတ်မျိုးရှိမှ မြတ်စွာဘုရား ဗောဓိပင်နဲ့ ရွှေပလ္လင်မှာ **‘သဗ္ဗညုတဉာဏ်’**ရပြီး ဘုရားလို့ ကြွေးကြော်နိုင်တာပါ။ ဒီတော့ ဉာဏ်ဖြစ်မှဘုရား လို့ကြွေးကြော်တာ၊ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်းသိမှ ဘုရား။ သစ္စာလေးပါးကို ဟောကြားနိုင်တာ မြတ်စွာဘုရားပဲ ဟောကြားနိုင်တာပါ။

ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့ထဲက ပုဂံဘုရားတွေ သွားဖူးကြတယ်။ ဒီတော့ ဘုရားတွေက **‘ပုံသဏ္ဍာန်’** အမျိုးမျိုးပေါ့။ ဟိုဘုရားဖူးလိုက်အုံးမယ်၊ ဒီဘုရား

ဖူးလိုက်အံ့မယ်နဲ့ စဉ်းစားနေရင်း သူ့စိတ်ထဲမှာ ဘယ်လို ထင်လာလဲဆိုတော့ ဩော်-ဆရာပြော ထားတဲ့ ဘုရားဆိုတာ **‘သစ္စာလေးပါး’**ကို ထိုးထွင်း သိတဲ့ **‘ဉာဏ်’**ပဲလို့ **‘သတိ’**လည်းပြုမိသွားရော ဘုရားတွေအားလုံး အတူတူဖြစ်သွားတယ်။ အခု ဘုရားဖူးတာက ဘာဖြစ်နေလဲဆိုတော့ **‘ပုံသဏ္ဍာန်’** တွေလိုက်ဖူးနေတာ။ ပုံသဏ္ဍာန်တွေက တူမှမတူ တာ။ ဘုရားဆိုတာ ဉာဏ်ပဲဆိုတော့ အားလုံးတူသွား တယ်။ ဒီတော့ တရားတွေနာထားပြီး ဝီရိယနဲ့ သတိကို ထူထောင်ထားရင် အကြောင်းတိုက်ဆိုင်ရင် မသိမှု အဝိဇ္ဇာကို ပယ်နိုင်တဲ့ဉာဏ် ဖြစ်ပါတယ်။

ဉာဏ်တစ်ခုကဖြစ်လာဖို့ဆိုတာ သေခြာ စိတ်ဝင်တစားလုပ်ထားရပါတယ်။ ဩော်-ဘုရား ဆိုတာ သစ္စာလေးပါးကို ဆရာမကူပဲ မိမိကိုယ်တိုင် ထိုးထွင်းသိမြင်ပြီး သူတပါးကိုလည်း ဟောကြား

နိုင်တဲ့ဉာဏ်ပါ။ တရားကိုမြင်မှ ဘုရားကိုမြင်မှာပေါ့။
အခုက ပုံသဏ္ဍာန် မြင်လိုက်တာနဲ့ ဘုရားဖြစ်နေတာ။
ရေမြင်သလိုဖြစ်နေတာပေါ့။ မြင်လိုက်တာနဲ့ဘုရား
ဆိုတော့ ‘အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ’ ဖြစ်တော့တာပဲ။

ကံကုသိုလ်တော့ရပါတယ်၊ ဘာပါသွားလဲ
ဆိုရင် အဝိဇ္ဇာပါသွားတော့ သံသရာဆိုတဲ့(၃၁)
ထောင် ပြောင်းတာပေါ့နော်။ ဆရာကတော့ (၃၁)ဘုံ
လို့မပြောတော့ဘူး။ (၃၁)ထောင်ပဲပြောလိုက်တယ်။
(၃၁)ထောင် ပြောင်းနေတာပဲ။ လူချမ်းသာ၊ နတ်
ချမ်းသာလို့ တင်စားလိုက်ကြတာပါ။ ဘယ်လူ ချမ်းသာမှ
မဟုတ်ဘူး။ လူ့ထောင်ထဲမှာပဲ နေရာ
ကောင်းလေးရနေတာပါ။ သက်သက်သာသာလေး
နေရတာလောက် ရှိတာ၊ ဘာမှလည်း သိပ်ကြီးကျယ်
တာမဟုတ်ပါဘူး။ လူတွေက အထင်ကြီးနေလို့ပါ။
တကယ်တမ်း ဘာမှအထင်ကြီးစရာလည်း ရှိတာ

မဟုတ်ပါဘူး။ လူတွေကိုသေချာပေါင်းကြည့်ရင်
ချမ်းသာတဲ့လူလည်း ဒုက္ခ၊ သုခတွေနဲ့ စုပုံလုံးထွေး
နေတာပါ။ သူတို့လည်း ဝေဒနာနဲ့ မကင်းနိုင်တဲ့
ဝေဒနာသည်တွေပါပဲ။

နိမိတ်ပြောတာမဟုတ်ဘူး။ အရှိတရားကို
ပြောပြတာ၊ လောကမှာ အာရုံကောင်းနဲ့တွေ့ရင်
သုခဝေဒနာပေါ်တယ်၊ အာရုံဆိုးနဲ့တွေ့ရင် ဒုက္ခ
ဝေဒနာပေါ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဝေဒနာတင်ရပ်နိုင်တာ
မဟုတ်ပဲ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံတွေကနေ လောဘ၊
ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာနတွေနဲ့ ပိုတောင် ဆင်းရဲနေ
ကြသေးတယ်။ ကျွန်တော်တို့က မမြင်တတ်ကြလို့
သာ ကိလေသာကင်းတဲ့ စိတ်ရဲ့အေးချမ်းမှုတွေ၊
ငြိမ်းချမ်းမှုတွေကို မမြင်တတ်ကြသေးလို့ပါ။

ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓဂယာ ဒီတစ်ခေါက်သွားရ
တာက ဘုရားပွင့်တဲ့နေရာမှာပဲ အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ

သင်္ခါရာတွေ လုပ်နေတယ်ဆိုပြီး ပြောနိုင်တာပါ။
 ဘာလို့ပြောနိုင်လဲဆိုတော့ ၂၀၁၄-ခုနှစ်ကစပြီး
 တော့ ဒီရှေ့စိတ်-နောက်စိတ်တွေ အများကြီးသင်
 ခဲ့တယ်။ အထပ်ထပ်သင်ရင်းနဲ့ သတိက နောက်
 စိတ်မှာ အနေများလာတော့ ဉာဏ်ထဲမှာ ကြိုတင်
 စဉ်းစားမထားပဲနဲ့ ဗုဒ္ဓဂယာရောက်တော့ နိုင်ငံစုံက
 နည်းမျိုးစုံနဲ့ ပူဇော်ကန်တော့တာတွေမြင်ရတယ်။
 ရွတ်ဖတ်ပြီးတော့ တုံးတွေခေါက်၊ ဒိုက်တွေထိုးနဲ့
 အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရာတွေ ဉာဏ်ထဲပိုပေါ်လွင်
 လာတယ်။ အများအားဖြင့် ဘာလုပ်လဲဆိုတော့
 ပုံသဏ္ဍာန်မြင်လိုက်တာနဲ့ ဘုရားဆိုပြီးတော့ ရှိခိုး
 ဆုတောင်းနေကြတာပေါ့။

ကျွန်တော်က အဖွဲ့ကိုပြောပါတယ်။ တို့
 အဖွဲ့က ဘုရားဖူးရုံသက်သက်လာတာမဟုတ်ဘူး။
 မြတ်စွာဘုရား ဒီနေရာမှာ **‘အနေကဇာတိ သံသာရံ’**

အစချီပြီး တဏှာလက်သမားကို တွေ့ပြီလို့ ဥဒါန်း
 ကြူးပြီးတော့ ဒီတဏှာလက်သမားကို နောက်ဘဝ
 နောက်ခန္ဓာ မဆောက်နိုင်အောင် ကြွေးကြော်ရမဲ့
 နေရာ၊ ဥဒါန်းကြူးရမဲ့နေရာ ဒီတဏှာလက်သမားကို
 ပယ်ရမဲ့နေရာလို့ တို့အဖွဲ့ကသိရမယ်။ ဒီတဏှာ
 လက်သမား ဘယ်မှာရှိလဲ ရှေ့စိတ်ပြီး နောက်စိတ်
 မှာရှိတယ်။ ဒီနေရာမှာ တဏှာလက်သမားကိုတွေ့ပြီ
 လို့ ဥဒါန်းကြူးပြီး တဏှာလက်သမားကို မောင်း
 ထုတ်ပစ်ရမဲ့နေရာ၊ ဒီလိုသိအောင် ညွှန်ပြဟော
 ကြားခဲ့တဲ့ ဘုရားရှင်ကို ကျေးဇူးတင်လို့ ဦးခိုက်ပူ
 ဇော်တာပါ။ တို့အဖွဲ့လည်း တဏှာလက်သမားကို
 ဥဒါန်းကြူးပြီး မောင်းထုတ်နိုင်ရမယ်လို့ ဒီလို စိတ်
 မျိုးရှိရမယ်။ ဘုရားဖူးပြီး ရှိခိုးဆုတောင်းရုံလာတာ
 မဟုတ်ဘူး၊ ရည်ရွယ်ချက်တွေက မတူကြဘူးပေါ့။
 ဒါ့ကြောင့် ဘုရားပွင့်တဲ့နေရာမှာပဲ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ

သင်္ခါရာတွေ ဖြစ်နေတယ်လို့ ထူးထူးခြားခြား ပြော
 ဖြစ်တာပါ။ အမှန်တော့ ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်
 တုန်းက မြတ်စွာဘုရားရဲ့ **‘ပုံတော်’** ကိုပဲ ဖူးခဲ့တာပါ။
 ကြီးလာတော့ အရဟံအစရှိတဲ့ **‘ဂုဏ်တော်’** ကိုဖူး
 နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဉာဏ်တော်ကို မဖူးနိုင်ခဲ့
 ပါဘူး။ အခုမှ **‘ဉာဏ်တော်’** အထိ ဖူးခွင့်ရလာတာပါ။

ဒီအတိုင်းပဲ ဒီအပတ်မှာ ထူးခြားတာက
 ဘာထူးခြားခဲ့လဲဆိုတော့ ဥရုဝေလ တောင်တန်း
 ကြီးရှိတယ်။ မြတ်စွာဘုရား ဒုက္ကရစရိယကျင့်ခဲ့တဲ့
 နေရာပါ။ ဒီဥရုဝေလတောင်တန်း တကြောက
 ကြွပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရား နေရဉ္စရာမြစ်ကို ဖြတ်
 တယ်။ ဟိုဘက်ကမ်းမှာ ယနာနို့ဆွမ်းဘုန်းပေးပြီး
 တော့ ရွှေခွက်ကိုမျှောတယ်။ ပြီးတော့မှ ဂယာမှာ
 ရှိတဲ့ ဗောဓိညောင်ပင်အောက်မှာ ဘုရားဖြစ်
 ခဲ့တယ်။ ဒီဥရုဝေလတောကနေ ဗုဒ္ဓဂယာသွားတဲ့

လမ်းကြောင်းကို ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့ လျှောက်နိုင် ခဲ့တယ်။
မြတ်စွာဘုရား လျှောက်လှမ်းခဲ့တဲ့ လမ်းကို
လျှောက်ခဲ့ကြတယ်။ ထူးခြားချက်က ဥရုဝေလ
တောထဲမှာ ၂၀၁၄-ခုနှစ်တုန်းကလည်း တရားအား
ထုတ်ခွင့်ရခဲ့တယ်။ အခု ၂၀၁၇-ခုနှစ်မှာလည်း
ဥရုဝေလတောထဲမှာပဲ တရားအားထုတ်ခွင့်ရတယ်။

ဒီနှစ်တော့ ဥရုဝေလတောထဲမှာ တရား
အားထုတ်ခွင့်ရတဲ့အပြင် မြတ်စွာဘုရား ကံလမ်း ကနေ
ဉာဏ်လမ်းလျှောက်ဖို့ ဥရုဝေလတောကနေ
ဗုဒ္ဓဂယာကိုသွားတဲ့ တောလမ်းလေးကို ကျွန်တော်
တို့အဖွဲ့ လျှောက်ခွင့်ရခဲ့တယ်။ ဒီလိုလျှောက်ခွင့်ရဖို့
အတွက် အဖက်ဖက်ကကူညီပေးခဲ့တဲ့ **‘ဗုဒ္ဓဂယာ
မဟာဗောဓိကျောင်းတိုက်နဲ့ ဥရုဝေလတော
စခန်းရိပ်သာ’**ကျောင်းတိုက် ဆရာတော် **‘ဒေါက်တာ
စန္ဒမုနိ’**ကို အလွန်ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ မြတ်စွာ

ဘုရားညွှန်ပြခဲ့တဲ့ တစ်ကြောင်းတည်းသော သတိပဋ္ဌာန်လမ်းကိုလျှောက်ရင်း မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တိုင်လျှောက်လှမ်းခဲ့တဲ့ ဥရုဝေလတောလမ်းလေးကိုလည်း ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့ **‘ဘုရားရှင်ရဲ့ခြေရာ’** နောက်က လိုက်ပါ လျှောက်လှမ်းနိုင်ခဲ့တယ်။

မြတ်စွာဘုရားညွှန်ပြတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်လမ်းနဲ့ တဏှာလက်သမားကို တွေ့အောင်လည်း ရှာနိုင်ခဲ့ပြီ။ လောကသဘောဖြစ်တဲ့ ဥရုဝေလတောက မြေလမ်းကလေးပေါ်ကိုရော ဓမ္မသဘောဖြစ်တဲ့ တစ်ကြောင်းတည်းသော သတိပဋ္ဌာန်လမ်းပေါ်ကိုရော လျှောက်နိုင်ခဲ့ပါပြီ။ မြတ်စွာဘုရား လျှောက်လှမ်းစေချင်တဲ့ **‘ဓမ္မလမ်း’**ကို ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့ ဉာဏ်နဲ့လည်း လျှောက်ခဲ့ပါပြီ။ ကံနဲ့လည်း လျှောက်ခဲ့ပါပြီ။ ကိုယ်တိုင် ခြေလှမ်းနဲ့လည်း လျှောက်ခဲ့သလို ဉာဏ်နဲ့လည်း ရှေ့စိတ်ပြီး နောက်စိတ်မှာ သတိ

ကပ်ပြီးလည်း လျှောက်တတ်ပါပြီ။ ကံလမ်းလည်း
လျှောက်ခဲ့သလို ဉာဏ်လမ်းလည်း လျှောက်နေကြ ပါပြီ။
ဒါကြောင့်မို့လို့ ဒီတစ်ခေါက် ဗုဒ္ဓဂယာခရီး စဉ်ကလည်း
အလွန်ထူးခြားတဲ့ ခရီးစဉ်လေးပါ။

မြတ်စွာဘုရားပွင့်လို့ သာသနာနဲ့ ကြုံရ
တွေ့ရတယ်ဆိုတာ အလွန်ကံကောင်းတယ်လို့
ဆိုကြပါတယ်။ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး ကတော့
'ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ ဒီပနီ'မှာ မင်းတို့ သာသနာနဲ့
ကြုံရတာဟာ အဝိဇ္ဇာပယ်ဖို့ပဲတဲ့။ အဝိဇ္ဇာပယ်တဲ့
လုပ်ငန်းကလွဲပြီး ဘာအလုပ်မှမရှိဘူးတဲ့။ ဒါနလုပ်
လည်း အဝိဇ္ဇာပယ်ဖို့ပဲ၊ သီလလုပ်လည်း အဝိဇ္ဇာ ပယ်ဖို့ပဲ၊
သမာဓိလုပ်လည်း အဝိဇ္ဇာပယ်ဖို့ပဲ၊ ပညာကလည်း
အဝိဇ္ဇာပယ်ဖို့ပဲတဲ့။

ဒီတော့ မျက်စိနဲ့အဆင်းတိုက်ရင် မမြင်ချင်
လို့မရတာက အနတ္တ၊ နောက်စိတ်က အဲဒီမြင်တာကို

ငါမြင်တယ်လို့ယူ လိုက်တာက အတ္တပါပဲ။ အဲဒါ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် အဝိဇ္ဇာကြောင့်ပဲ။ မြင်စိတ်ဖြစ် တဲ့‘အနတ္တ’ကို နောက်စိတ်က ‘သတိ’မပြုနိုင်တော့ အဝိဇ္ဇာအဖုံးကြောင့် ‘အတ္တ’လို့ အယူမှားတာပါ။ အဝိဇ္ဇာ အမှောင်ထဲမှာ အမှန်ကို မမြင်နိုင်တော့ဘူး။

အနတ္တကိုမမြင်တော့ အတ္တနဲ့ ကိုယ့်အလို အတိုင်း မြင်တယ်လို့ စွဲယူလိုက်တာပါ။ အဝိဇ္ဇာရှိလို့ အနတ္တကို အတ္တလို့ ပြောင်းပြန်ယူကုန်ကြတာ။ မဟုတ်တာကို အဟုတ်ထင်တယ်။ ဟုတ်တာကို ဖုံးထားပြီး မဟုတ်တာကိုပြထားတာ။ အဲဒါအဝိဇ္ဇာပဲ။ ဒီတော့ အနတ္တကိုသိတာကလဲ အဝိဇ္ဇာကိုပယ် တာပါပဲ။ ဒီတော့ အဝိဇ္ဇာချုပ်ရင် တဏှာလည်းချုပ်၊ ကံလည်း ချုပ်ပါတယ်။ အမှောင်ပယ်လိုက်ရင် လူဆိုးလည်း အမှောင်ခိုလို့မရတော့ဘူး။ လူဆိုးမရှိရင် အနှိပ်စက်မခံရတော့ဘူး။ အနှိပ်စက်ခံရတဲ့ဘဝ

ကလွတ်ပြီလို့ ဉာဏ်ထဲမှာ ဒီလို ပေါ်လွင်နေရမှာ
ဖြစ်ပါတယ်။

မိမိလုပ်နေတဲ့လမ်းကြောင်းက လမ်းစဉ်နဲ့
ပန်းတိုင်ကို ချိတ်ဆက်မိဖို့အရေးကြီးတယ်။ ကိုယ်
လုပ်တာက ဘယ်ကိုသွားနေလဲဆိုတာ ဦးတည်ချက်
ပန်းတိုင်မပျောက်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ သူများ
ခိုင်းလို့ လုပ်နေရတာမျိုး မဖြစ်သင့်ပါဘူး။ မိမိဘာ
ကြောင့် လုပ်တယ်ဆိုတာ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သဘော
ပေါက်နားလည်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

နိဗ္ဗာန်ဆိုတာဘာလဲလို့မေးရင် မပြော
တတ်တော့ဘူး။ အမှန်က ဒုက္ခခပ်သိမ်းချုပ်ငြိမ်းတာ
နိဗ္ဗာန်ပါပဲ။ ဒုက္ခကလည်း ဒီခန္ဓာရနေသ၍ ဒုက္ခက
မလွတ်နိုင်ပါဘူး။ ဒီတော့ ဒုက္ခက နှစ်မျိုးပဲရှိတယ်။
ကိလေသာကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခနဲ့ ခန္ဓာ
ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ဆင်းရဲဒုက္ခပါ။ ဆင်းရဲချုပ်တာလည်း

**‘ကိလေသာ ဆင်းရဲချုပ်တဲ့နိဗ္ဗာန်’ နဲ့ ‘ခန္ဓာ ဆင်းရဲ
ချုပ်တဲ့နိဗ္ဗာန်’ ဒါပဲရှိတာပါ။ ဆင်းရဲချုပ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်
နှစ်မျိုးကိုပဲ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တိုင် ဗုဒ္ဓဂယာမှာ
ရှိတဲ့ ‘ဗောဓိပင်နဲ့ရွှေပလ္လင်မှာ ကိလေသာဆင်းရဲ
ချုပ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်’ရတယ်၊ ‘ကုသိနာရုံအင်ကြင်း
တောမှာ ခန္ဓာဆင်းရဲချုပ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်’ရပါတယ်။**

အခု ကျန်တဲ့အချိန်မှာ ဝင်လေထွက်လေမှာ
သတိ-ဝီရိယ-သမာဓိတွေ တည်ထောင်ကြပါမယ်။

(၂၁. ၃. ၂၀၁၇)နေ့တွင် တကောင်းကျောင်းတိုက်၌
ပြောကြားခဲ့သော ဒေါက်တာစိုးလွင် (မန္တလေး)၏ နံနက်ခင်း
ဓမ္မ ကောက်နုတ်ချက် ဖြစ်ပါသည်။
